

Posudek na diplomovou práci Terezy Hanzlové „The Representation of the House in British Fiction (1906-2009)“

Téma, které si Tereza Hanzlová zvolila pro svou práci, je nevšední, zajímavé a hluboce inspirující. V centru její pozornosti jsou tři romány, které tematizují dům: *Howards End* E.M. Forstera, *The Forsyte Saga* Johna Galsworthyho a *The Glass Room* Simona Mawera - proto si jako teoretický základ své práce zvolila fenomenologické pojetí obývání či bydlení (Martin Heidegger, Jan Patočka) a při analýze románu Simona Mawera i teorii hladkého (smooth) a zvrstveného (striated) prostoru rozvedeného v knize G. Deleuze a F. Guattariho Tisíc plošin (*A Thousand Plateaux*).

V edwardovském období (zhruba první desetiletí 20. stol.) bylo venkovské sídlo (country house) téměř kulturní institucí a proto není náhodné, že v tomto období vznikly dva romány, ve kterých venkovské sídlo, či stavba venkovského sídla, hraje klíčovou roli. Aplikací fenomenologické perspektivy T. Hanzlová nazírá *Howards End* jako domov, jež je něčím „which springs, emerges from our inmost, fundamental being“ (str. 25). Forsterovo pojetí domu jako místa souznění s jinými lidmi a přírodou („only connect“) je vnímáno na jedné straně jako dědictví myšlení romantismu a anticipace modernismu (viz četné ostré binární opozice), ale implicitně také jako předzvěst současného ekologického myšlení („London is seen as a city limiting the view and subsequently the potential to connect,“ str. 13). Ve své analýze autorka práce také doplňuje svá konstatování vlastními originálními intertextovými odkazy na některá významná díla britské literatury (Shakespeare, Wordsworth, W.B. Yeats, D.H. Lawrence a v následujících kapitolách M. Ondaatje a další.)

Kapitola věnována obrazu domů v románech *The Forsyte Saga* je opět velice samostatná a diplomantce se v ní současně daří sledovat paralely a kontrasty v chápání domu ve Forsterově románu. Ve fiktivním světě Forsytů jsou domy manifestací vlastnictví a společenského postavení, jež Galsworthy problematizuje vstupem umění a krásy v souvislosti se Soamesovou stavbou venkovského sídla (architekt Bosinney) a v souvislosti se Soamesovým přivlastněním si enigmatické krásy Irene. Přestože pozdější vlastníci venkovského sídla projevují velkou empatii k architektonické výjimečnosti domu, jeho svébytným prvkům a jeho spojení s přírodou, tento dům, jak dokládá diplomantka, nikdy nevyjevuje svou duchovní podstatu do té míry, jak tomu bylo v případě Forsterova *Howards Endu*.

Poslední kapitola věnována románu Simona Mawera *The Glass Room* je komplexní, mnohavrstevnou interpretací díla a současně téměř básnicko-filosofickým esejem na téma bytí v domě a ve světě. Tak jako dům a příroda zde nejsou v opozici, tak i město již není v opozici k přírodě (na rozdíl od Forstera a Galsworthyho) a pozici domu a přírody nikterak neohrožuje, neboť je nazíráno jako součást neustálého přechodu hladkého prostoru (Deleuze) v prostor zvrstvený (při současném přímo nevyčteném, ale vždy přítomném opačném pohybu). Tereza Hanzlová v této interpretaci organicky spojuje nejen Heideggerovo a Patočkovu bytí ve světě, ale také originálním způsobem vnímá i Heideggerovu „čtveřinu“ (str. 61) a s naprostou suverenitou a přesvědčivostí odkazuje na některé koncepty Platónovy filosofie a prostřednictvím Milana Kundery na filosofii Friedricha Nietzscheho. (Autorka práce by měla uvažovat o publikaci části nebo částí této kapitoly.)

Závěrem bych chtěla konstatovat, že tato pojmově a formulačně vytríbená práce je prací svébytnou a současně poučenou a inspirovanou filosofií bytí ve světě. Navrhuji ji k obhajobě a hodnotím známkou *výborně*. Protože práce vysoce převyšuje nároky kladené na diplomové

práce (obsahem, teoretickým rámcem, formulačně i rozsahem), navrhuji, aby byla v této podobě podána i jako práce rigorózní.

30.12.2010

Doc. PhDr. Anna Grmelová, CSc.
vedoucí práce